PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS 2013/517/YUTP,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2013,

Kansainvälisen atomienergiajärjestön toimille ydinturvallisuuden ja todentamisen alalla sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon puitteissa annettavasta unionin tuesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 26 artiklan 2 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 12 päivänä joulukuuta 2003 joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen Euroopan unionin strategian, jäljempänä 'strategia', jonka III luvussa on lueteltu sekä unionissa että kolmansissa maissa toteutettavia toimenpiteitä joukkotuhoaseiden leviämisen torjumiseksi.

(2) Unioni panee aktiivisesti täytäntöön tätä strategiaa ja toteuttaa sen III luvussa lueteltuja toimenpiteitä, erityisesti antamalla varoja monenvälisten järjestöjen, kuten Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA), toteuttamien yksittäisten hankkeiden tukemiseen.

(3) Neuvosto hyväksyi 17 päivänä marraskuuta 2003 yhteisen kannan 2003/805/YUTP joukkotuhoaseiden ja maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen estämistä koskevien monenvälisten sopimusten saattamisesta maailmanlaajuisiksi ja niiden vahvistamisesta ([1]). Yhteisessä kannassa kehotetaan muun muassa edistämään IAEA:n kattavien ydinmateriaalivalvontasopimusten ja lisäpöytäkirjojen tekemistä ja sitoutetaan unioni pyrkimään siihen, että IAEA:n kattavista ydinmateriaalivalvontasopimuksista ja lisäpöytäkirjoista tulisi IAEA:n todentamisjärjestelmän standardi.

(4) Neuvosto hyväksyi 17 päivänä toukokuuta 2004 yhteisen toiminnan 2004/495/YUTP IAEA:n ydinturvallisuusohjelman mukaisten toimien tukemiseksi ja joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian panemiseksi täytäntöön ([2]).

(5) Neuvosto hyväksyi 18 päivänä heinäkuuta 2005 yhteisen toiminnan 2005/574/YUTP IAEA:n toimien tukemisesta ydinturvallisuuden ja todentamisen alalla sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanossa ([3]).

(6) Neuvosto hyväksyi 12 päivänä kesäkuuta 2006 yhteisen toiminnan 2006/418/YUTP IAEA:n toimien tukemisesta ydinturvallisuuden ja todentamisen alalla sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanossa ([4]).

(7) Neuvosto hyväksyi 14 päivänä huhtikuuta 2008 yhteisen toiminnan 2008/314/YUTP IAEA:n toimien tukemisesta ydinturvallisuuden ja todentamisen alalla sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanossa ([5]).

(8) Neuvosto hyväksyi 27 päivänä syyskuuta 2010 päätöksen 2010/585/YUTP IAEA:n toimien tukemisesta ydinturvallisuuden ja todentamisen alalla sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanossa ([6]).

(9) Korkea-aktiivisten radioaktiivista ainetta sisältävien lähteiden valvonnan tehostaminen Evianin huippukokouksessa vuonna 2003 hyväksytyn radioaktiivisten lähteiden turvaamista koskeneen G8-ryhmän lausuman ja toimintasuunnitelman mukaisesti on unionille yhä tärkeä tavoite, johon pyritään tekemällä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa.

(10) Sopimusvaltiot ja Euroopan atomienergiayhteisö sopivat 8 päivänä heinäkuuta 2005 yhteisymmärryksessä muuttavansa ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimista tehtyä yleissopimusta (Convention on the Physical Protection of Nuclear Material, CPPNM) siten, että sen soveltamisala laajennetaan kattamaan ydinaineiden ja ydinlaitosten kotimainen rauhanomainen käyttö sekä ydinmateriaalien kotimainen varastointi ja kuljetus ja velvoittaa sopimusvaltiot määräämään rikosoikeudellisia seuraamuksia sopimuksen rikkomisesta.

([1]) EUVL L 302, 20.11.2003, s. 34.
([2]) EUVL L 182, 19.5.2004, s. 46.
([3]) EUVL L 193, 23.7.2005, s. 44.
([4]) EUVL L 165, 17.6.2006, s. 20.
([5]) EUVL L 107, 17.4.2008, s. 62.
([6]) EUVL L 259, 1.10.2010, s. 10.

(11) Kansainvälinen yleissopimus ydinterrorismin torjumisesta tuli voimaan 7 päivänä heinäkuuta 2007. Sopimusvaltiot ovat velvoitettuja antamaan lainsäädäntöä, jolla yleissopimuksessa esitetyt rikokset säädetään rangaistaviksi teoiksi.

(12) IAEA pyrkii samoihin tavoitteisiin kuin ne, jotka on esitetty tämän päätöksen johdanto-osan 3–11 kappaleessa, panemalla täytäntöön ydinturvallisuutta koskevan suunnitelmansa, joka rahoitetaan kokonaan vapaaehtoisilla maksuilla IAEA:n ydinturvarahastoon.

(13) Unioni osallistuu ydinturvaa koskevaan huippukokousprosessiin ja on sitoutunut tehostamaan edelleen toimiaan, joilla pyritään parantamaan ydinturvaa, sekä avustamaan kolmansia maita tällä alalla. Unioni panee tyytyväisenä merkille viimeaikaiset toimet IAEA:n ydinturvallisuusohjelman tehostamiseksi sekä IAEA:n 1–5 päivänä heinäkuuta 2013 järjestämän kansainvälisen ydinturvallisuuskonferenssin. Unioni pyrkii säilyttämään IAEA:n ydinturvallisuussuunnitelmien tukemista koskevien aikaisempien yhteisten toimintojen ja neuvoston päätösten täytäntöönpanon kestävyyden ja tehokkuuden ja on sitoutunut antamaan lisää tukea IAEA:n ydinturvallisuussuunnitelman 2014–2017 hyväksymiseksi. Huolehditaan tiiviistä yhteensovittamisesta EU:n kemiallisten, biologisten, radiologisten ja ydinaineisiin liittyvän CBRN-osaamiskeskusaloitteen ja muiden aloitteiden ja ohjelmien kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi ja kustannustehokkuuden maksimoimiseksi sekä jatkuvaksi riskien vähentämiseksi.

(14) Tämän päätöksen tekninen täytäntöönpano olisi uskottava IAEA:lle, koska se voisi ydinturvallisuuden alan pitkäaikaisen ja laajalti tunnustetun asiantuntemuksensa ansiosta merkittävästi tehostaa asiaankuuluvia valmiuksia kohdemaissa. Unionin tukemia hankkeita voidaan rahoittaa ainoastaan vapaaehtoisilla maksuilla IAEA:n ydinturvarahastoon. Nämä unionin maksut ovat ensisijaisen tärkeitä, jotta IAEA pystyy omaksumaan keskeisen roolin ydinturvallisuuden alalla tukemalla maiden ponnisteluja ydinturvallisuusvelvoitteidensa täyttämiseksi. Tämä on tunnustettu myös ydinturvaa koskevan huippukokousprosessin puitteissa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian tiettyjen osien panemiseksi välittömästi ja tosiasiallisesti täytäntöön EU antaa tukensa IAEA:n toimille ydinturvallisuuden ja todentamisen alalla edistääkseen seuraavia tavoitteita:

a) edistyminen joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä ja ydinturvaa koskevien kansainvälisten sopimusten saattamisessa maailmanlaajuisiksi, mukaan lukien IAEA:n kattavat ydinmateriaalivalvontasopimukset ja lisäpöytäkirjat;

b) joukkotuhoaseiden leviämisen kannalta arkojen materiaalien ja laitteiden ja niihin liittyvän teknologian suojelun tehostaminen sekä ydinturvan ja ydinmateriaalivalvonnan alan lainsäädäntöön ja sääntelyyn liittyvän avun antaminen;

c) ydinmateriaalien ja muiden radioaktiivisten materiaalien laittoman kaupan paljastamisen ja torjumisen tehostaminen.

2. Strategiaan sisältyviä toimenpiteitä vastaavien IAEA:n hankkeiden tavoitteena on:

— aikaisempien yhteisten toimintojen ja neuvoston päätösten nojalla annetun tuen kestävyyden ja tehokkuuden varmistaminen,

— valtioiden kotimaisen ydinturvan tuki-infrastruktuurin vahvistaminen,

— valtioiden lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen vahvistaminen,

— ydinmateriaaleja ja muita radioaktiivisia materiaaleja koskevien ydinturvajärjestelmien ja -toimenpiteiden vahvistaminen,

— valtioiden institutionaalisen infrastruktuurin ja voimavarojen vahvistaminen viranomaisvalvonnan ulkopuolelle jäävän ydinmateriaalin ja radioaktiivisen materiaalin käsittelemiseksi,

— valtioiden vastatoimien ja sietokyvyn vahvistaminen ydinturvaan kohdistuvan tietoverkkorikollisuuden osalta ja tätä koskevan tietoisuuden edistäminen,

— kehittää lisää laboratoriovalmiuksia, jotta voidaan tukea sellaisten teollisuuden valvontaan liittyvien ja sähköisten systeemitason tekniikoiden arviointia, joita käytetään ydinturvaa koskevan tietoverkkorikosalttiuden tunnistamiseen, sekä hyödyntää ja lisää näitä kysymyksiä koskevaa tietoisuutta, muun muassa osallistumalla alueellisiin vaihtoihin ja korvaavien tai korjaavien toimenpiteiden käytöllä.

Neuvosto valitsee vastaanottajavaltiot ja hankkeet IAEA:n suorittaman kattavan tarvearvion ja muiden eri näkökohtien perusteella toimen mahdollisimman suuren vaikutuksen varmistamiseksi.

Yksityiskohtainen kuvaus hankkeista esitetään liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. IAEA toteuttavana organisaationa toteuttaa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut hankkeet. Se suorittaa tämän tehtävän korkean edustajan vastuulla. Tätä tarkoitusta varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä IAEA:n kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi on 8 050 000 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla määrällä rahoitettavien menojen hallinnointiin sovelletaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavia menettelyjä ja sääntöjä.

3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee IAEA:n kanssa rahoitussopimuksen. Tässä rahoitussopimuksessa määrätään, että IAEA:n on varmistettava unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle tätä koskevassa prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta IAEA:n laatimien säännöllisten kertomusten perusteella. Nämä kertomukset ovat perustana neuvoston arvioinnille.

2. Komissio toimittaa tietoja 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttamisen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua komission ja IAEA:n välisen rahoitussopimuksen tekemisestä tai 12 kuukauden kuluttua tämän päätöksen hyväksymispäivästä, jos rahoitussopimusta ei ole tehty ennen tuota päivää.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2013.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

C. ASHTON

LIITE

IAEA:n toimille ydinturvan ja todentamisen alalla sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon puitteissa annettava Euroopan unionin tuki

Vastaanottajavaltioiden tukikelpoisuus ja valinta

Tukikelpoisia valtioita, jotka voivat saada tämän päätöksen nojalla tukea, ovat kaikki IAEA:n jäsenvaltiot ja muut maat, jotka tarvitsevat tukea ydinturvan alalla, edellyttäen että unioni tekee IAEA:n ehdotuksesta päätöksen ensisijaisista toimista.

Vastaanottajavaltioiden ja niissä toteutettavien hankkeiden valinta tehdään IAEA:n suorittaman kattavan tarvearvion perusteella sekä ottaen huomioon EU:n neuvoston asiaankuuluvien elinten esittämät olennaiset näkökohdat, jotta varmistetaan toimen mahdollisimman suuri vaikutus (Arviointi- ja päätöksen valmisteluvaihe). Huolehditaan tiiviistä yhteensovittamisesta EU:n CBRN-osaamiskeskusaloitteen ja muiden aloitteiden ja ohjelmien kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi ja kustannustehokkuuden maksimoimiseksi sekä riskien jatkuvaksi vähentämiseksi. Varoja käytetään erityisiin toimiin unionin painopisteiden mukaisesti, ja käyttö edellyttää säännöllisiä etukäteisneuvotteluja.

Hankkeet toteutetaan vastaanottajavaltioissa, ja niihin voi sisältyä toimia seuraavilla seitsemällä alalla:

1. Aikaisempien yhteisten toimintojen ja neuvoston päätösten nojalla annetun tuen kestävyys ja tehokkuus

2. Valtioiden kotimaisen ydinturvan tuki-infrastruktuurin vahvistaminen

3. Valtioiden lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen vahvistaminen

4. Ydinmateriaaleja ja muita radioaktiivisia materiaaleja koskevien ydinturvajärjestelmien ja -toimenpiteiden vahvistaminen

5. Valtioiden institutionaalisen infrastruktuurin ja voimavarojen vahvistaminen viranomaisvalvonnan ulkopuolelle jäävän ydinmateriaalin ja radioaktiivisen materiaalin käsittelemisessä

6. Valtioiden vastatoimien ja sietokyvyn vahvistaminen ydinturvaan kohdistuvan tietoverkkorikollisuuden osalta ja tätä koskevan tietoisuuden edistäminen

7. Ydinturvaan kohdistuvaa tietoverkkorikollisuutta koskevat laboratoriovalmiudet

I ARVIOINTI- JA PÄÄTÖSTEN VALMISTELUVAIHE

Tarkoitus

— IAEA:n suorittama arvio vastaanottajavaltion tarpeista vahvistaa ydinturvaa asianomaisissa maissa käyttäen päätöksessä 2010/585/YUTP määriteltyä metodologiaa ja siinä esitettyjä arviointiperusteita. Tällainen arviointi kattaa asiaan vaikuttavat arviointiperusteet kaikkien edellä mainittujen seitsemän alan osalta.

— Yleisen arvioinnin tuloksia ja muita olennaisia näkökohtia käytetään perustana valittaessa valtioita, joissa hankkeet toteutetaan.

Tulokset

— Laaditaan yleiskatsaus, joka koskee arviointia ydinturvaan annetun tuen tuloksista vastaanottajavaltioissa sekä valtion että sellaisten yksittäisten laitosten, kohteiden, kuljetusten tai muiden sellaisten sovellusten tasolla, joissa käytetään tai varastoidaan ydinmateriaalia ja radioaktiivista materiaalia, mukaan lukien infrastruktuuri, jossa käsitellään viranomaisvalvonnan ulkopuolelle jäävää ydinmateriaalia.

— Kaikkien edellä mainittujen seitsemän alan osalta yksilöidään vastaanottajavaltiot ja hankkeet sekä laaditaan luettelo tämän päätöksen nojalla annettavan tuen vastaanottajiksi ehdotetuista vastaanottajavaltioista ja varalla olevista vastaanottajista (toisella sijalla olevat).

IAEA suorittaa osan tästä työstä yhteisrahoituksen turvin; rahoitusosuus on tällöin noin 1 prosentti hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Tämän työn suorittamisessa nojaudutaan IAEA:n aihetta koskevaan asiantuntemukseen.

II ENSISIJAISTEN HANKKEIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANOVAIHE

Ala 1: Aikaisempien yhteisten toimintojen ja neuvoston päätösten nojalla annetun tuen kestävyys ja tehokkuus

Strateginen tavoite

Aikaisempien yhteisten toimintojen ja neuvoston päätösten täytäntöönpanon kestävyyden ja tehokkuuden säilyttäminen sellaisten IAEA:n ydinturvasuunnitelmien mukaisesti, joiden tarkoituksena on:

— Edistää yleismaailmallisia pyrkimyksiä kohti maailmanlaajuista ja tehokasta turvallisuutta kaikkialla, missä käytetään, varastoidaan ja/tai kuljetetaan ydinmateriaaleja tai muita radioaktiivisia materiaaleja, sekä näihin toimiin liittyvissä vastaanottajavaltioiden laitoksissa niiden pyynnöstä niiden pyrkimyksissä luoda ja ylläpitää tehokasta ydinturvaa avustamalla niitä voimavarojen kehittämisessä, ohjauksessa, inhimillisten voimavarojen kehittämisessä, kestävyydessä ja riskien vähentämisessä.

— Avustaa ydinturvaa koskeviin kansainvälisiin oikeudellisiin välineisiin liittymisessä sekä niiden panemisessa täytäntöön ja tehostaa kansainvälistä yhteistyötä ja kahdenvälisten ohjelmien ja muiden kansainvälisten aloitteiden kautta annettavan tuen yhteensovittamista tavalla, joka edistäisi myös ydinenergian ja radioaktiivisia aineita käyttävien sovellusten turvallista, varmaa ja rauhanomaista käyttöä.

— Yksilöidä vastaanottajavaltiot kokoamalla yhteen arviointivierailujen tulokset ja IAEA:lla jo olevat tiedot sekä käymällä keskusteluja kyseisen valtion ja IAEA:n välillä.

Tarkoitus

— Varmistaa aikaisemmissa yhteisissä toiminnoissa ja neuvoston päätöksissä edellytetty kestävyys, jatkuva tehokkuus ja vaikutus, myös teknisten järjestelmien, inhimillisten voimavarojen sekä konsolidointi- tai palauttamistoimien avulla.

— Lisätä kansainvälisestä, alueellisesta ja kansallisesta tuesta ja toimista, joilla annetaan laadukasta inhimillisiin voimavaroihin liittyvää sekä teknistä ja tieteellistä tukea, saatuja hyötyjä resurssien tehokkaan käytön avulla.

Tulokset

— Aikaisempien yhteisten toimintojen ja neuvoston päätösten nojalla toteutettujen tehtävien kestävyyden, tehokkuuden ja vaikutusten arviointi.

— Laadunvarmistusjärjestelmän kehittäminen ja toimittaminen valtioille, jotka ovat saaneet tukea ydinturvan alalla, mukaan lukien järjestelmän testaaminen ja pilottivaiheen käynnistäminen.

— Ydinturvaan liittyvien parannusten tavoitteena olevan kestävyyden ylläpitämiseksi tai varmistamiseksi tarvittavan lisätuen määrittäminen.

— Annetaan tukea, jolla pidetään yllä laitteiden toimintakuntoa ja henkilöstön ammattitaitoa, lisätuen muodossa kotimaisten voimavarojen vakiinnuttamiseksi laitteiden huollon, toimintahäiriöiden korjaamisen ja vahingoittuneiden osien vaihtamisen osalta sekä sen varmistamiseksi mahdollisimman hyvin, että valtiot osallistuvat alueellisiin voimavarojen kehittämispyrkimyksiin.

— Ammattitaitoista henkilöstöä on luotettavasti saatavilla koulutuksen ansiosta.

Ala 2: Valtioiden kotimaisen ydinturvan tuki-infrastruktuurin vahvistaminen

Strateginen tavoite

IAEA:n ohjelmilla avustetaan valtioita yhdistämään useita toimia, joilla varmistetaan ydinturvaan liittyvien parannusten kestävyys. Tarjotaan inhimillisten voimavarojen kehittämistä, johon sisältyy koulutusta ja akateemisia koulutusohjelmia, erilaisten kansallisten ja alueellisten vastuukysymysten käsittelemiseksi. IAEA antaa myös tukea valtioille, jotka haluavat kehittää ydinturvan tukikeskuksia, joiden tarkoituksena on helpottaa inhimillisten voimavarojen kehittämistä ja tarjota teknisiä tukipalveluja, kuten laitteita ja huoltopalveluja, kansallisella ja alueellisella tasolla.

Tarkoitus

— Kehittää ja tarkistaa yhteistyössä ja sovittaen toimintaa yhteen asianomaisten valtion viranomaisten ja muiden EU:n aloitteiden kanssa kansallinen yhdennetty ydinturvasuunnitelma sekä toteuttaa neuvontavierailuja valtion ydinturvan tehostamiseksi.

— Avustaa valtioita sen varmistamisessa, että saatavilla on kotimaista teknistä ja tieteellistä tukea ja että tehokkaan ja kestävän ydinturvan edellyttämiä inhimillisiä voimavaroja kehitetään.

Tulokset

— Sellaisen kansallisen yhdennetyn ydinturvasuunnitelman kehittäminen tai tarkistaminen, jossa otetaan huomioon valtion laaja-alaiset erityistarpeet ja jossa esitetään havaintoja ja suosituksia valtion turvallisuuden parantamiseksi.

— Kansallisten ydinturvan tukikeskusten perustamiseen liittyvien toimien yhteensovittaminen nykyisten ja tulevien EU:n CBRN-osaamiskeskusten toimien sekä muiden asianomaisilla alueilla toteutettavien keskeisten toimien kanssa.

— Laite- ja asiantuntijapalvelujen tarjoaminen kansallisten ydinturvan tukikeskusten perustamisen tukemiseksi, asianmukaisen ydinturvakulttuurin edistäminen ja saatujen kokemusten ja parhaiden käytäntöjen käytön helpottaminen päämääränä jatkuva edistyminen ja laajemman CBRN-perspektiivin soveltaminen.

Ala 3: Valtioiden lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen vahvistaminen

Strateginen tavoite

IAEA antaa kattavia ydinturvaa koskevia suosituksia ja ohjeita maailmanlaajuisten ydinturvapuitteiden tukemiseksi. Näitä ohjeita käyttäen IAEA toteuttaa valtioiden pyynnöstä erilaisia asiantuntijoiden neuvontavierailuja, joissa annetaan erityistä lainsäätämisapua kansallisen oikeudellisen ja sääntelykehyksen lujittamiseksi, ja edistää ydinturvaa koskeviin kansainvälisiin oikeudellisiin välineisiin liittymistä sekä niiden panemista täytäntöön.

Tarkoitus

— Lujittaa kansallisia lainsäädäntö- ja sääntelykehyksiä sekä valtioiden valmiuksia luoda alueellinen tiedonvaihto parhaista käytännöistä, joita sovelletaan kaikkiin viranomaisiin, jotka ovat tekemisissä ydinmateriaalien ja muiden radioaktiivisten materiaalien turvan kanssa, oli sitten kyse viranomaisvalvonnan alaisista tai niiden ulkopuolelle jäävistä materiaaleista.

— Tarjota valtioille kustannustehokkaita keinoja, joiden avulla ne voivat täyttää kansalliset, alueelliset ja kansainväliset velvoitteensa, hyväksyä sitovia ja kansainvälisiä oikeudellisia välineitä, ydinmateriaalivalvontasopimukset ja lisäpöytäkirjat mukaan luettuina, ja sitoutua ei-sitoviin oikeudellisiin välineisiin.

Tulokset

— Yhä useampi valtio saadaan aloittamaan ydinturvallisuutta ja turvajärjestelyjä sekä ydinmateriaalivalvontaa ja ydinvahinkojen korvausvastuuta koskevan kattavan ja yhdenmukaisen kansallisen lainsäädännön laatiminen ja hyväksyminen. Tässä hyödynnetään myös synergiaa unionin muiden välineiden avulla toteuttamien toimien kanssa. Näitä muita välineitä ovat erimerkiksi väline ydinturvallisuuteen liittyvää yhteistyötä varten ja liittymistä valmisteleva tukiväline. Rohkaistaan valtioita, jotka ovat ilmaisseet olevansa kiinnostuneita ydinvoimaohjelman käynnistämisestä, kiinnittämään erityistä huomiota ydinturvaan.

— Annetaan asiantuntijaneuvoja IAEA:n arviointipalvelujen, joita ovat esimerkiksi INSServ (kansainvälisen ydinturva-alan palvelu, International Nuclear Security Service), IPPAS (kansainvälinen turvajärjestelyjen neuvontapalvelu, International Physical Protection Advisory Service), INIR (yhdennettyä ydinalan infrastruktuurin tarkastelua suorittava valtuuskunta, Integrated Nuclear Infrastructure Review Mission), IRRS (viranomaistoiminnan vertaisarvioinnit, Integrated Regulatory Review Service), ISSAS (kansainvälinen kansallisen ydinmateriaalien kirjanpito- ja valvontajärjestelmän (SSAC) neuvontapalvelu, International SSAC Advisory Service) ja muiden neuvontapalvelujen välityksellä, sekä laitteita ja koulutusta, jotka on mainittu dokumentoiduissa tuloksissa.

— Yhä useampi valtio saadaan liittymään ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevista toimista tehtyyn yleissopimukseen (CPPNM) ja sen muutosasiakirjaan ja/tai ilmoittamaan aikovansa panna täytäntöön ydinturvapuitteita tukevat kansainväliset oikeudelliset välineet.

— Säteilyturvallisuutta ja radioaktiivisten materiaalien turvaa koskeva kansallinen sääntelyinfrastruktuuri on vahvistunut radioaktiivisten lähteiden turvallisuutta ja turvajärjestelyjä koskevien käytännesääntöjen ja radioaktiivisten lähteiden tuonnista ja viennistä IAEA:n antaman ohjeistuksen mukaisesti.

— Valtioiden ja IAEA:n välillä tehtyjen ydinmateriaalivalvontasopimusten ja lisäpöytäkirjojen täytäntöönpanoa ja erityisesti kattavan kansallisen ydinmateriaalien kirjanpito- ja valvontajärjestelmän täytäntöönpanoa (SSAC) koskeva kansallinen lainsäädäntökehys on vahvistunut.

Ala 4: Ydinmateriaaleja ja muita radioaktiivisia materiaaleja koskevien ydinturvajärjestelmien ja -toimenpiteiden vahvistaminen

Strateginen tavoite

IAEA edistää edelleen maailmanlaajuisen ja kansallisen ydinturvan parantamista toimilla, joilla valtioita tuetaan pyydettäessä niiden pyrkimyksissä vähentää sitä riskiä, että käytössä, varastossa ja/tai kuljetuksessa olevaa ydinmateriaalia ja radioaktiivista materiaalia voitaisiin käyttää vihamielisiin tekoihin. Kansallisia ydinturvajärjestelmiä on tuettava perustamalla kansallisia ydinturvan tukikeskuksia, jotka tarjoavat resurssipohjan, helpottavat kansallista koulutusta järjestelmällisellä tavalla ja tarjoavat ilmaisimien ja muiden ydinturvan teknisten järjestelmien tehokkaan käytön ja huollon edellyttämää erityistä teknistä tukea.

Tarkoitus

— Vahvistaa valtion keskeistä puolustautumistapaa ydinmateriaalien ja muiden radioaktiivisten materiaalien, niihin liittyvien laitosten ja kuljetusjärjestelmien turvaamisen muodossa.

— Paikallistaa ja tunnistaa radioaktiivisia lähteitä olosuhteissa, joissa ilmenee tarvetta tutkia lähteet ja siirtää ne turvallisiin ja varmoihin varastointipaikkoihin valituissa maissa, mukaan lukien palautus alkuperämaahan tai toimittajalle.

— Vahvistaa teknisiä ja hallinnollisia järjestelmiä, joita on pantu täytäntöön ydinmateriaaleja koskevan kirjanpidon ja valvonnan osalta, mukaan lukien ydinmateriaalivalvontasopimusten ja lisäpöytäkirjojen täytäntöönpanoa varten perustettujen olemassa olevien kansallisten ydinmateriaalien kirjanpito- ja valvontajärjestelmien lujittaminen myös valtioissa, joilla on rajalliset ydinohjelmat ja vähäisemmät raportointivelvollisuudet niiden ydinmateriaalivalvontasopimuksiin liitettyjen niin kutsuttujen ”pieniä määriä koskevien pöytäkirjojen” mukaisesti.

— Parantaa tai tarvittaessa perustaa kansallisia radioaktiivisten aineiden, materiaalien ja lähteiden rekistereitä valituissa valtioissa.

Tulokset

— Turvajärjestelyjen toteuttaminen valituissa ydinlaitoksissa ja kohteissa olevien ydinmateriaalien osalta sekä radioaktiivisia lähteitä koskevien turvajärjestelyjen toteuttaminen ei-ydinteknisissä sovelluksissa (esim. lääketieteellinen tai teollinen käyttötarkoitus tai radioaktiivinen jäte), tarvittaessa myös lisäämällä alueellista tiedonvaihtoa parhaista käytännöistä.

— Radioaktiivisista lähteistä vaaralle alttiissa olosuhteissa aiheutuvan riskin vähentäminen tehokkaammilla turvajärjestelyillä tai tarvittaessa purkamalla ja siirtämällä lähteet turvallisiin ja varmoihin varastointipaikkoihin kyseisessä valtiossa tai toisissa valituissa valtioissa.

— Valvomattomissa ja turvaamattomissa olosuhteissa olevien radioaktiivisten lähteiden määrän vähentäminen tukemalla kansallisia etsintä- ja turvaamiskampanjoita valituissa valtioissa.

— Ydinturvaa koskevien tehokkaiden teknisten ja hallinnollisten kirjanpito- ja valvontajärjestelmien perustaminen ja ylläpito, mukaan lukien perustamalla uusia ja/tai parantamalla olemassa olevia kansallisia ydinmateriaalien kirjanpito- ja valvontajärjestelmiä ydinmateriaalivalvontasopimusten ja lisäpöytäkirjojen panemiseksi täytäntöön myös valtioissa, joita koskevat ”pieniä määriä koskevat pöytäkirjat”.

— Koulutuksen järjestäminen henkilöstölle tukikelpoisissa valtioissa, jotta lisätään toimivien turvajärjestelyjen toteuttamisen ja ylläpitämisen todennäköisyyttä.

Ala 5: Valtioiden institutionaalisten infrastruktuurien ja voimavarojen vahvistaminen viranomaisvalvonnan ulkopuolelle jäävän ydinmateriaalin ja radioaktiivisen materiaalin käsittelemiseksi

Strateginen tavoite

IAEA antaa valtioille jatkuvaa tukea näiden pyrkiessä vahvistamaan ydinturvavalmiuksiaan väestön, omaisuuden ja ympäristön suojelemiseksi ydinturvaan liittyviltä välikohtauksilta, joihin liittyy viranomaisvalvonnan ulkopuolelle jääviä ydinmateriaaleja tai muita radioaktiivisia materiaaleja. Tällaisen materiaalin havaitsemisen tukeminen ja tällaisten välikohtausten vastaiset toimet ovat IAEA:ssa tärkeällä sijalla, ja pääpaino on kansallisten valmiuksien kehittämisessä tehokasta rajavalvontaa varten sekä vihamielisten toimien riskiltä suojautumisessa ja niiden vastaisissa toimissa suurten yleisötapahtumien yhteydessä.

Tarkoitus

Vahvistaa valtioiden valmiuksia ehkäistä ja paljastaa sellaista rikollista tai tahallista luvatonta toimintaa ja toteuttaa sen vastaisia toimia, johon liittyy viranomaisvalvonnan ulkopuolelle jäävää ydinmateriaalia tai muuta radioaktiivista materiaalia, ja suojella väestöä, omaisuutta, ympäristöä ja yhteiskuntaa siltä, mukaan lukien kehittämällä alueellisia voimavaroja, jos niitä on saatavilla.

Tulokset

— Institutionaalisen infrastruktuurin toteuttaminen viranomaisvalvonnan ulkopuolelle jäävän materiaalin käsittelemiseksi.

— Kansallisten ydinturva-alaan liittyvien havaitsemisjärjestelmien kehittäminen ja toteuttaminen.

— Tehokkaiden omien valmiuksien luominen rikospaikkatutkintaa varten tapauksissa, joihin liittyy radioaktiivisia materiaaleja, ja tehokkaan, kustannustehokkaan rikosoikeudellisen ydinmateriaalitutkimuksen mahdollisuuden määrittely (havainnot olisi annettava mahdollisuuksien mukaan myös muiden asianomaisen alueen maiden saataville).

Ala 6: Valtioiden vastatoimien ja sietokyvyn vahvistaminen sellaisen tietoverkkorikollisuuden osalta, jolla on vaikutuksia kansalliseen ydinturvaan

Strateginen tavoite

IAEA pyrkii antamaan valtioille tarvittavat voimavarat ja niiden tarvitseman ulkoisen asiantuntija-avun, jotta ne voisivat kehittää ja toteuttaa tietoturva- ja tietosuojaohjelmia ydinturvan parantamiseksi kokonaisuudessaan. Tuki kohdistetaan sellaisten tietojärjestelmien avulla tehtyjen rikosten torjuntaan, jotka voisivat suoraan tai epäsuorasti johtaa luvattomaan ydinmateriaalin tai muun radioaktiivisen materiaalin siirtämiseen, ydinmateriaaliin tai radioaktiiviseen materiaaliin tai niihin liittyviin laitoksiin kohdistuvaan sabotaasiin sekä ydinalan arkaluonteisten tietojen varastamiseen.

Tarkoitus

— Varmistaa, että valtioilla on käytettävissään tarvittava tekninen tuki ja inhimilliset voimavarat, jotta ne voivat vahvistaa kansallisia tietoverkkoturvallisuusohjelmia ilmeneviä uhkia vastaan, joilla voi olla vaikutusta kansalliseen ydinturvaan, soveltamalla nykyaikaisia teknologioita toteutettaessa tietoverkkorikosten ehkäisyä, havaitsemista ja niiden jälkeistä toimintojen palauttamista koskevia operaatioita.

— Vahvistaa teknisiä ja hallinnollisia järjestelmiä sellaisiin kriittisiin infrastruktuurikohteisiin kohdistuvilta rikollisilta tietoverkkotoimilta suojautumiseksi, joihin liittyy ydinmateriaaleja ja muita radioaktiivisia materiaaleja sekä ydinalan laitoksia ja kuljetusjärjestelmiä.

— Kehittää kansallisia verkkoja tietojenvaihdon edistämiseksi ja vastatoimissa avustamiseksi tietoverkkoturvallisuuteen liittyvissä rajatylittävissä tapauksissa.

Tulokset

— Tehokkaan kansallisen teknisen ja hallinnollisen verkkojärjestelmien perustaminen tietoverkkohyökkäyksien ehkäisyä, paljastamista ja niiden vastaisia toimia varten.

— Alueellisen ja kansainvälisen tietojärjestelmien välisen tietojenvaihdon parantaminen, joka koskee tietoverkkorikollisuutta nykyisten ja ilmenevien uhkien osalta.

— Jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tehostaminen tietoverkkorikostapauksiin liittyvissä pidätys- ja syytetoimissa.

— Sellaisten välineiden käyttöönotto, joilla vähennetään tietoverkkorikosten seurausten kustannuksia valtioissa ottaen huomioon suorat ja välilliset kustannukset, jotka johtuvat teollis- ja tekijänoikeuksien vaarantumisesta, toteutetuista vastatoimista ja toimintojen palauttamisesta.

— Kansallisten ydinturvajärjestelmien vahvistaminen vähentämällä tietoverkkorikollisuutta ja sen uhkaa.

— Kumppanuussuhteiden parantaminen teollisuuden toimijoiden kanssa ja niiden välillä sellaisten tekniikoiden ja palvelujen kehittämisessä, jotka nostavat puolustustasoa ja vahvistavat sietokykyä tietoverkkorikollisuutta vastaan.

Ala 7: Ydinturvaan kohdistuvaa tietoverkkorikollisuutta koskevat laboratoriovalmiudet

Tarkoitus

Kehittää lisää laboratoriovalmiuksia, jotta voidaan tukea sellaisten teollisuuden valvontaan liittyvien ja sähköisten systeemitason tekniikoiden arviointia, joita käytetään ydinturvaa koskevan tietoverkkorikosalttiuden tunnistamiseen, sekä hyödyntää ja lisää näitä kysymyksiä koskevaa tietoisuutta, muun muassa osallistumalla alueellisiin vaihtoihin ja korvaavien tai korjaavien toimenpiteiden käytöllä.

Tulokset

Laboratoriovalmiuksien kehittäminen, jotta voidaan arvioida teollisuuden valvontaan liittyviä ja sähköisiä systeemitason teknologioita ydinturvaan koskevan tietoverkkorikosalttiuden tunnistamisessa koulutustarkoituksia varten.